

Institut za standardizaciju Crne Gore

DONOŠENJE EUROKODOVA I NJIHOVA IMPLEMENTACIJA U CRNOJ GORI

Ljiljana Šoškić, dipl.inž.građ
Prof.dr.Radomir Zejak, dipl.inž.građ

Budva 2012

PRAVNI OSNOV za razvoj sistema standardizacije u Crnoj Gori

❖ Zakon o standardizaciji

Ključne djelatnosti Instituta za standardizaciju Crne Gore

- donošenje;
- izdavanje i
- primjena crnogorskih standarda i srodnih dokumenata iz oblasti standardizacije.

U cilju olakšavanja predstojećeg zajedničkog zadatka na uvođenju EUROKODOVA, u naše nacionalno zakonodavstvo, Institut za standardizaciju Crne Gore je, od početka 2008. godine, radio na poslovima usvajanja tzv. harmonizovanih evropskih standarda, dajući poseban akcenat direktivi Novog pristupa o građevinskim proizvodima

“Construction products” - 89/106EEC.

- Usvojeno: cca 80% od ukupnog broja harmonizovanih standarda koji prate gore navedenu Direktivu.

ŠTA SU EUROKODOVI?

EUROKODOVI su skup evropskih standarda (EN) namijenjenih za projektovanje zgrada i inženjerskih konstrukcija kao i drugih radova i proizvoda u građevinarstvu.

Eurokodovi služe kao referentna dokumenta priznata od vlasti država članica EU. Podrazumijevaju pretpostavku o usaglašenosti sa suštinskim zahtjevima Direktive o građevinskim proizvodima (Construction Product Directive - 89/106EEC).

CILJEVI EUROKODOVA su:

- **Usaglašavanje standarda iz oblasti projektovanja konstrukcija**
- **Težnja da se obezbijedi usaglašenost tehničke regulative u oblasti građevinskog projektovanja sa definisanim osnovnim zahtjevima**

IDEJA O EUROKODOVIMA?

Osnovna namjera Eurokodova je da se ustanovi niz opštih principa i pravila za proračun svih vrsta građevinskih konstrukcija bez obzira na materijal od kojeg su izgrađene

RAZVOJ EUROKODOVA

- **1980-ih godina** - objavljena prva serija EUROKODOVA za građevinske konstrukcije, pod pokroviteljstvom Komisije EU
- **10. januara 1990. godine** - izrada i implementacija Eurokodova prenijeta na Evropsku organizaciju za standardizaciju (CEN) s namjerom da se Eurokodovi kao evropski standardi (EN) učine dostupnim u zemljama Evropske unije (EU) i zemljama Evropskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA).
- **23. marta 1990. godine** - CEN osnovao tehnički komitet:

CEN/TC 250 - Konstruktivni eurokodovi (Structural Eurocodes).

Osnovni zadaci CEN/TC 250 su da:

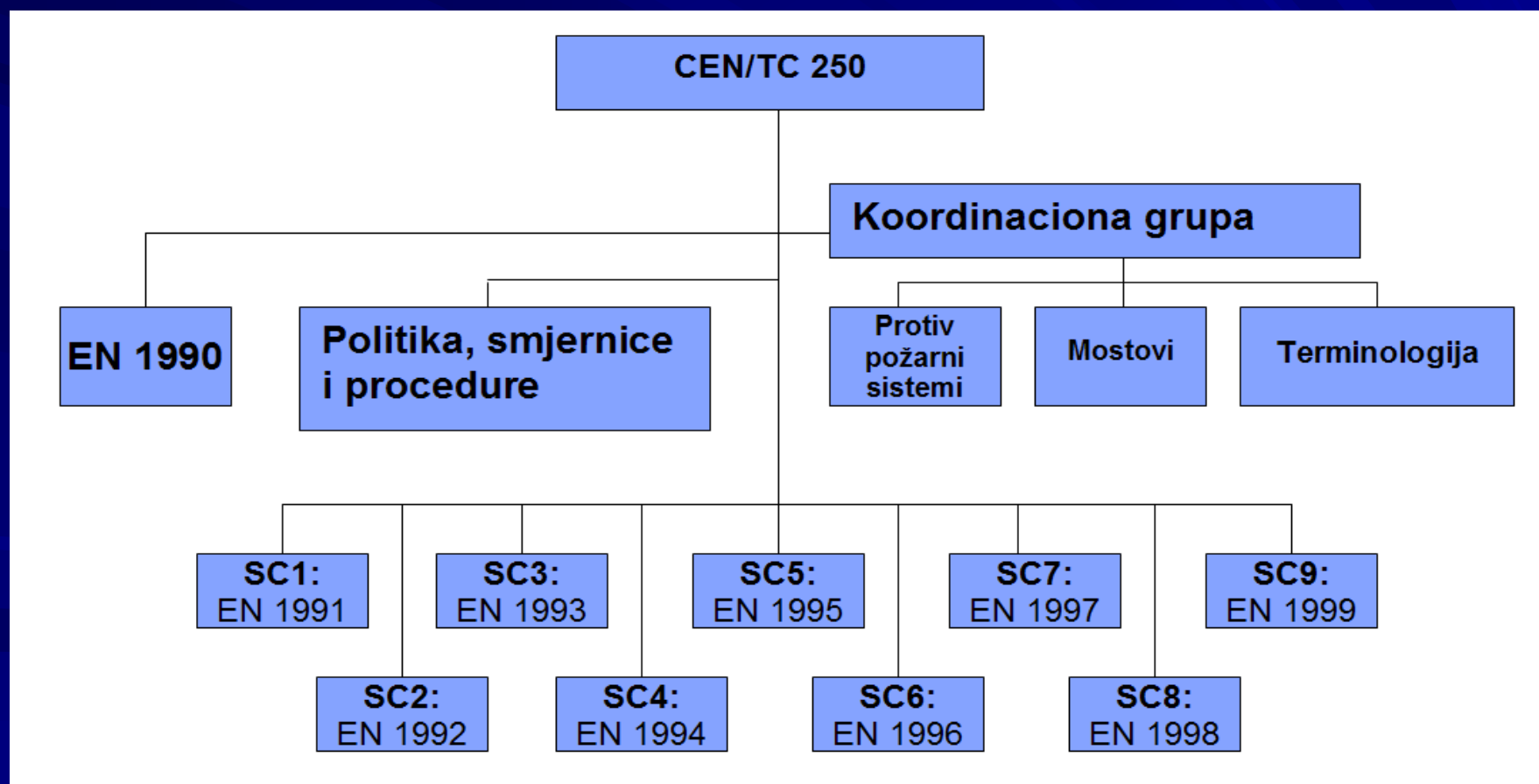
- Razvija Eurokodove,
- Uključuje i formira:
 - a) opštu politiku,
 - b) programe i
 - c) strategije za Eurokodove,
- nadgleda sprovođenje Eurokodova i to u skladu sa uputstvima CEN/CENELEC-a.

Organizacija CEN / TC 250 – “*Structural eurocodes*”

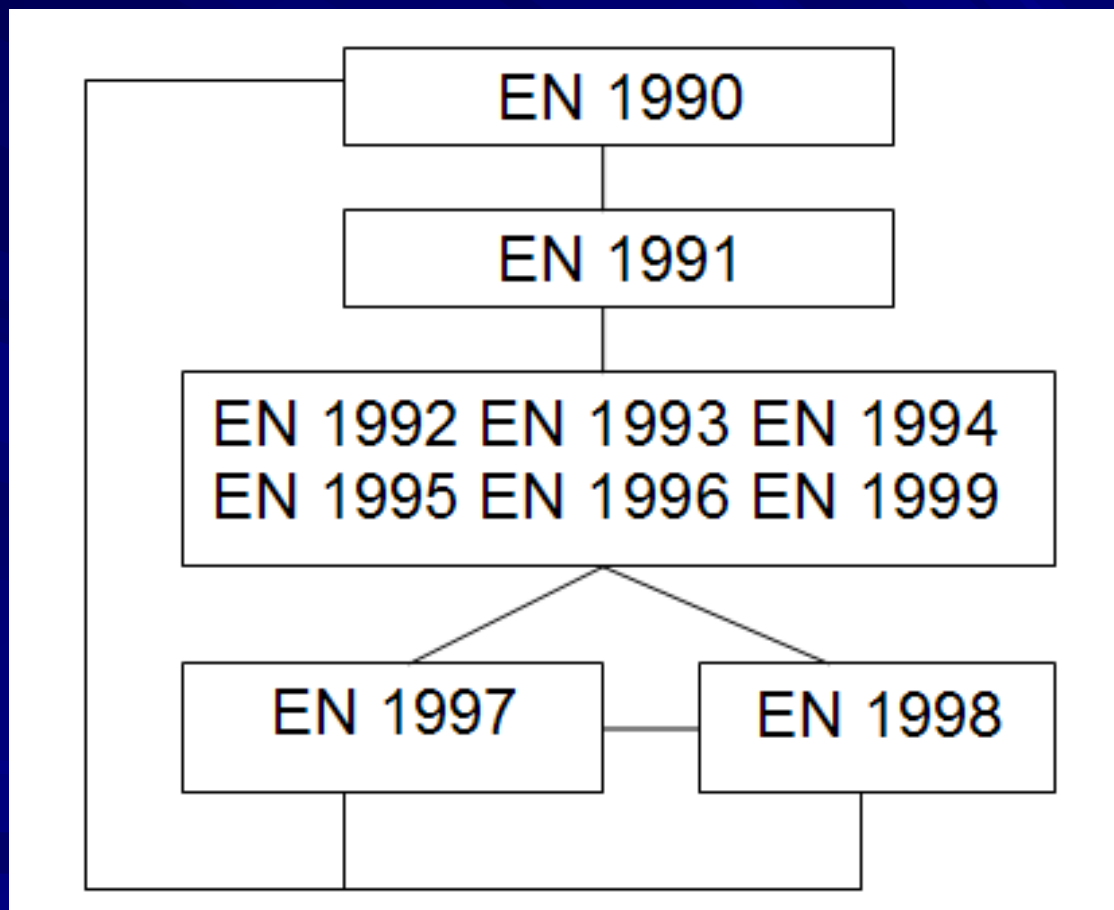
Predsjedavajući: Prof Arman Žan-Kalgaro;

Sekretarijat: BSI (Mr. Greenley).

- Koordinacione grupe (CG),
- 3 Horizontalne grupe (GH) i
- 9 potkomiteta (SCS).

VEZA IZMEĐU EUROKODOVA

SMJERNICE O IMPLEMENTACIJI EUROKODOVA NA NACIONALNOM NIVOU

Guidance paper L - Komisija EU je izdala *Informativno uputstvo L* u cilju osiguranja konzistentnosti između država članica i radi olakšanja transfera znanja između pisaca Eurokodova (CEN/TC 250) i potencijalnih korisnika Eurokodova.

<http://europa.eu.int/comm/enterprise/construction/index.htm> .

Komisija EU organizuje informativne i trening seminare u saradnji sa CEN/TC 250 u cilju edukacije članova nacionalnih tehničkih komiteta

TEHNIČKI KOMITET ISME/TK 002: EUROKODOVI

- Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME), čija je djelatnost razvoj i donošenje crnogorskih standarda, je 05.07.2011.godine osnovao stručno tijelo, tehnički komitet *ISME/TK 002: EUROKODOVI*
- Članovi tehničkog komiteta su predstavnici organa državne uprave, naučno obrazovnih institucija – univerziteta, poslovnih asocijacija, malih i srednjih preduzeća
- Trenutni broj članova tehničkog komiteta je 13, ali će biti proširen novim članovima

OSNOVNI ZADATAK ISME/TK 002 je da:

- Prati rad i učestvuje u radu korespodentnih stručnih tijela međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju na poslovima razvoja, donošenja i revizije međunarodnih i evropskih standarda iz oblasti koje su od interesa za zemlju.
- Planira i sprovodi plan usvajanja Eurokodova u zemlji;
- Odlučuje o metodi preuzimanja Eurokodova;
- Promoviše i podstiče implementaciju eurokodova;
- Definiše Nacionalni anex (ako je potreban);
- Predviđa moguće prateće aktivnosti pri usvajanju Eurokodova.

Djelovi nacionalnog standarda, EUROKODA:

- Naslovne strane;
- Nacionalni predgovor;
- Korespondentni autentični tekst Eurokoda;
- Nacionalni aneks (po potrebi).

Nacionalni aneks treba/mora da sadrži

- informaciju o nacionalno određenim parametrima NDPs koji će se koristiti u našoj zemlji;
- odluke nadležnih vlasti o primjeni informativnih aneksa;
- referencu na nekontradiktorna informativna dokumenta (NCCI).

Prema pravilima CEN-a, Nacionalni aneks može da se:

- doda prevodu odgovarajućeg dijela Eurokoda, ili da se
- objavi kao nacionalni standard.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION

Ratifizierter Text der Europäischen Norm
Ratified text of the European Standard
Texte ratifié de la Norme européenne

Eurocode 1: Actions on
structures - Part 1-1: General
actions - Densities, self-
weight, imposed loads for
buildings

Notice:

Text of the European Standard is
available in order to facilitate
its introduction, pending its
implementation.

Draw attention to the imitations which
should be the use of and reference to
document page number page.

and parties can have access to the
or publications of the European
and from the CEN standards and
national standards organizations of
the Belgium, Czech Republic, Denmark,
France, Germany, Greece, Iceland,
Italy, Luxembourg, Malta,
Poland, Portugal, Spain,
Slovenia, Sweden and United Kingdom.

Eurocode 1: Actions sur les
structures - Partie 1-1: Actions
généralisées - Poids volumiques,
poids propres, charges
d'exploitation bâtiments

Avertissement:

Le texte de la norme européenne est mis à
disposition afin de faciliter l'accès à
l'information, en attendant sa mise en
application nationale.

La CEN attire l'attention sur les imitations
qui se font sans le consentement des
organismes de normalisation des pays
membres.

Les parties intéressées peuvent se procurer
les publications nationales de cette norme
européenne auprès des organismes de CEN
qui sont les institutions nationales de
normalisation des pays suivants: Allemagne,
Autriche, Belgique, Danemark, Espagne,
Finlande, France, Grèce, Islande, Italie,
Irlande, Luxembourg, Malte, Norvège, Pays-
Bas, Portugal, République tchèque,
Royaume-Uni, Suède et Suisse.

EN Eurocode Part
published by CEN

In another form and in another language, and without the national standards
and by any means reserved worldwide for CEN national standards.
sous forme et de quelque manière que ce soit réservés dans le monde entier aux

Naslov EN Eurokoda na
nacionalnom jeziku

Nacionalni predgovor

Nacionalni anex

NDPs

Nekontraditorna
informativna
dokumenta

Nacionalna publikacija dijela EN EUROKODA

Izbor **Nacionalno određениh** parametara je obezbijeđen samim Eurokodovima putem skupova preporučenih vrijednosti, koje mogu biti korespondentno zamijenjene odgovarajućim Nacionalno određenim parametrima.

Ovi parametri se obično odnose na razlike u geografskim, geotehničkim ili klimatskim uslovima, i/ili način života, kao i na različite nivoe bezbjednosti. Izbor vrijednosti parametara može imati značajne posledice na sigurnost konstrukcija, a takođe i na ekonomičnost građenja, pa je zbog toga analiza nacionalnih vrijednosti koje će se predložiti i usvojiti od velikog značaja.

Kada određeni Dio Eurokoda (EN Eurocode Part) postane raspoloživ od strane CEN-a (Datum raspoloživosti - DAV), Tehnički komitet nadležan za eurokodove u okviru Nacionalnog tijela za standardizaciju bi trebalo da:

- ✓ Određeni dio Eurokoda prevede na službeni jezik; Period prevođenja (max 1 godina)
- ✓ Odredi Nacionalno utvrđene parametre (NDPs); Period nacionalnog prilagođavanja (max 2 godine).
- ✓ Predloži Nacionalnom tijelu za standardizaciju da publikuje nacionalni standard;
- ✓ Usvoji nacionalne Anekse kako bi se omogućila upotreba tog dijela Eurokoda
- ✓ Promoviše obuku/trening o Eurokodovima.

SLEDEĆI ZADATAK ISME/TK 002

- Osnivanje, koordinisanje radom radnih grupa u okviru tehničkog komiteta koje će raditi na prevodu eurokodova i uzradi nacionalnih aneksa;
- Zasada je planirano osnivanje radnih grupa za Eurokod 0 - Osnove projektovanja konstrukcija, Eurokod 1 - Dejstva na konstrukcije i Eurokod 8;
- Prioritetni zadatak je izrada nacionalnog aneksa za Eurokod 8, dio 1
- EN 1998-1:2004 - Eurokod 8: Projektovanje seizmički otpornih konstrukcija - Dio 1: Opšta pravila, seizmička dejstva i pravila za zgrade

➤ ***Izrada nacionalnog aneksa za Eurokod 8, dio 1***

Nacionalni aneks treba/mora da sadrži

- informaciju o nacionalno određenim parametrima NDPs koji će se koristiti u našoj zemlji (mape snijega, vjetra, seizmološke mape....)
- odluke nadležnih vlasti o primjeni informativnih aneksa;
- referencu na nekontradiktorna informativna dokumenta (NCCI).

ZAKLJUČAK

Da bi se postigla adekvatna primjena Eurokodova države članice, nacionalna tijela za standardizaciju, tehničke i naučne organizacije, građevinarstvo i pripadajuća industrija, moraju biti u potpunosti spremni za njihovu upotrebu.

U tom cilju nameće se potreba za kontinuiranim procesom praćenja standardizacijskih aktivnosti na evropskom nivou, usvajanje i implementacija eurokodova na nacionalni nivo što je i osnovni zadatak ISME/TK 002 – Eurokodovi

CRNA GORA 1979

HVALA NA PAŽNJI !!!

Korisni linkovi:

- www.cen.eu
- <http://eurocodes.jrc.ec.europa.eu/home.php>;
- <http://www.eurocode.at>;
- <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm>;
- <http://www.newapproach.org>.